

Na ta način privajamo teleta polagoma navadni krmi in teleta prično igrajoč se žreti.

Čez 6 tednov pričeti je potem prav za prav šele z odstavljanjem. Odstavljati je polagoma s tem, da kravo pred sesanjem nekoliko pomolzemo ter puščamo v vimenu čim dalje manj mleka.

Najbolje storimo, če izmolzemo v 7 tednu vsak pot po en sesc pred sesanjem, tako da sesá tele le iz 3 sescev. Ker se toraj tele do sitega več druge krme. V 8 tednu odvzamemo mleko iz 2 sescev in v 9 tednu iz 3 sescev. Med tem časom, ko čim dalje več ne nasesa, povžije več mleka molzemo, pokladati je od tedna do tedna čim dalje več kuhanega ovsa ter navajati teleta, da uživajo najfinejšo otavo ali najboljše in mehko seno. Med takovim odstavljanjem navajati je teleta, kakor hitro so pričela uživati otavo in oves, tudi pijači, in sicer na ta način, da ponudimo vselej pred sesanjem malo mlačne vode, kateri lahko primešamo izkrajca posnetega mleka. Po odstavljenji privaditi je namreč teleta najteže na pijačo. Med odstavljanjem dajati je zmerom le mlačno pijačo. Mrzli vodi privaditi je teleta, kadar so uže odstavljeni.

Skrbni živinorejci odstavlajo teleta tudi na ta način, da puščajo teletom v 7 tednu le po dvakrat sesati zjutraj in zvečer, v 8 tednu pa le še po enkrat. Sicer pa ravnajo tako, kakor je bilo povedano.

Pri takovem odstavljanji ne bo tele izgubilo mlečnega mesa niti ne bode shujšalo in v rašči zastalo kakor dosedaj, marveč se bode enakomerno lepo razvijalo in raslo v veliko korist in veselje gospodarju, kateremu bode donašalo za njegov trud in skrb lepših obresti. Ravnajmo tako, in gotovo bomo dobivali boljših dohodkov od govedoreje!

Solnčna svetloba napravlja lojeni okus.

Moja gospodinja dela surovo maslo, ki slovi in ga prav drago prodaja gospodi. Maslo je bilo v najhujši vročini vedno dobro in zelo okusno, a sedaj tožijo prejemniki, da ima lojen okus. Od kot prihaja ta okus, ko je izdelovanje masla nad vse snažno, in ga gospodinja hrani med okni v mrzli sobi, koder je vedno mrzel in sveži zrak.

To so tudi uže drugod opazovali, a dolgo niso prišli vzroku na sled. Sedaj vemo, da svetloba dela lojeni okus. Solnčna svetloba se nam vidi bela, a vendar obstoji iz raznobarnih svetlobnih žarkov. Ako gre solnčni žarek skozi brušeno steklo, kakoršno rabi za okrašenje lestencev (lustrov) v cerkvi, pokažejo se na steni razne barve. Mi pravimo: Solnčna svetloba, ki je šla skozi tako steklo, razkrojila se je v tiste različnobarvne žarke iz katerih obstoji. Te barve vidimo tudi v mavrici. Solnčna svetloba ima pa neizrečeno veliko moč, razkrajca tvarine in tvori druge, in koder je ni, tam se tudi zelena barva v listji naših rastlin ne more delati.

Zato vse rastline v temini oblede. Ako pa solnčno svetlobo razkrojimo v one raznobarvne žarke, iz katerih obstoji, pa vidimo, da nimajo vsi enake moči. Višnjava žarki so silnejši nego rdeči. Denite blago, ki ni dobro barvano, pod višnjava steklo, in obledelo vam bode na solnci, če ga pa denete pod rdečo steklo, ohranila se mu bode barva, kakor da bi ga hranili v temini. Višnjava svetlobni žarki razkroje namreč barvo, rdeči pa ne. Tudi pri maslu je tako. Višnjava svetlobni žarki, katerih je zelo veliko v solnčni svetlobi (če je tudi oblačno), razkroje gotove dele masla, vsled česar dobi lojen okus. Hranite maslov tmuni (ali pod rdečim steklom), ne pa kakor sedaj na oknu, in gotovo ne dobi več tega okusa. — Ali naše branjevke in kmetske gospodinje, ki prodajajo surovo maslo na trgu, niso ne vede uže spoznale tega? Gotovo da! One trdijo, da se maslo najbolj okusno ohrani, če je zavito v perje od zelja itd., in res je, to pa zato, ker zeleno perje brani višnjava svetlobnim žarkom do masla. — Iz navedenega lahko posnamete, da je slabemu okusu Vašega masla vzrok svetloba, ker ga hranite na oknu. Hranite ga v kakem temnem, zračnem prostoru, in kupci se ne bodo več pritoževali čez Vaše blago.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

145.

Zasutje v claimu.

Kimberley 1874.

Tu sašlišim glasove od zgoraj, med njimi spoznam glas Battenhäuserja. Prihitel je s svojimi Kafri poizvedit od mojih delavcev, če sem posut. Mojim Kafrom se je posrečilo uskočiti, ali na sosedovem claimu jih je zadel naval kamenja in dosta ranil, vendar nevarno ne. Klical sem na vso moč. Zaslišali so me. Med tem je prihitel tudi Teichov bratranec z ostalimi našimi delavci. Kmalu so me izkopali, ali v kaferskem narodnem kroju. Samo malo cunj je viselo na meni. Mili Bog, in kako sem bil poškodovan! Glava otolčena, život ves višnjev, sem in tjé odrt, dlan in prsti levece razmečkani.

Prinesli so mi nove obleke z moje hišice in mi pomagali obleči se. Z veliko težavo sem prilezel domov v postelj. Do božičnih praznikov se skoro nisem mogel ganiti. Trpel sem hude bolečine, in še danes ne morem ležati na levi strani. Vendar sem se zizal kot maček, zlizal brez zdravniške pomoči. Samo leva roka je še trda, ne morem gibati prstov. Če hočem pest narediti, moram z desnico pomagati. Tudi levo uho je pohromečeno, zelo malo slišim.

Dobro uro po mojem odhodu sclaima se je stena z novega utrgala in še več zasula. Pozneje so prišli navadni lijaki, in močni studenci so vdarili iz zemlje.